

Zondag 9 januari 1916.

Dezen winter is er een comiteit tot stand gekomen, voor doel hebbend het vergaren van aardappelschillen. Te dien einde wordt er in alle huizen rondgegaan met een korf.

Ze worden gedroogd, gemalen en het meel verkocht aan landbouwers, die het mengen in den beestenkost.

De geldelijke opbrengst dient tot steun der krijgsgevangenen.

Er wordt beweerd en ook betwist, dat het dient ter vervalsching van ons brood. Altijd zeker is het, dat het brood brokkelt, een grauwbroune kleur en een bitteren nasmaak heeft.

6 uur des avonds.

De dag is somber geweest: grijze lucht, die op de wereld en het gemoed woog. Niets van menschenverkeer te hooren; geen vervoer, geen wielgeratel, geen wandelstappen langs de straat. Het kanon heeft heel den dag zijn woede uitgeschreeuwd... nu geen enkelen bonk meer in de verte; nu troepenbeweging: oprukken, binnenkomen met bonzende koperinstrumenten in spijkerkrassend getrappel van lange, dof grijze soldatenslingering met wemelende beenen en luid galmende zangen van... wellicht gehuichelden moed.

"Was ist der Deutschen
Vaterland?... Is 't wo am
Rhein die Rebe blüht? Is 't s
wo am Belt die Möve sieht? O
nein, nein, nein,
Sein Vaterland muss grosser
sein!. (9 januari '16)

Waar zijn ze heen, mijn vroolijke zondagen? Heden is, het de verjaring van den laatste... den gezelligen, voordat de doodklok sloeg, die ons uiteendreef. Op 14 februari '15 stierf mijn vriendin na een kortstondige ziekte. Ze was zeer oud. Ik meende, dat ik nu eindelijk aan haar verlies was gewend geraakt.

Het is niet waar. Nooit gedurende den loop van dit vervlogen jaar drong de herinnering aan het verlorene zich schrijnender bij mij op dan nu...

En geen wonder ook. Sedert meer dan twintig jaren leefde ik alle weken — op enkele uitzonderingen na — in die atmosfeer van opvonkende lustigheid, die steeds verlangend-verbeide en nooit teleurstellende gezelligheid van haar huis, in 't midden van dien vriendschapskring, waarvan zij het middenpunt uitmaakte. Ik mis haar welkomstblik, het blijde woord, de uitgestrekte hand.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)